

На основу члана 3. и 5. Закона о спречавању злостављању на раду („Службени гласник РС“, број 36/2010), члана 17. Правилника о спречавању и заштити од сексуалног узнемиравања на Универзитету у Београду (број 227 од 08.07.2021, „Гласник Универзитета у Београду“) и члана 67. Статута Рударско-геолошког факултета (број 12/22 од 26.04.2018.), Наставно-научно веће Рударско-геолошког факултета на електронској седници одржаној 24.03.2022. године, доноси

П Р А В И Л Н И К

О СПРЕЧАВАЊУ И ЗАШТИТИ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ – РУДАРСКО-ГЕОЛОШКОМ ФАКУЛТЕТУ

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет правилника

Члан 1.

Правилником о спречавању и заштити од сексуалног узнемиравања на Универзитету у Београду – Рударско-геолошком факултету (у даљем тексту: Правилник), уређује се појам сексуалног узнемиравања, мере које ће Факултет спроводити у превенцији и забрани овог понашања, поступак заштите лица у случају да је дошло до нарушавања интегритета личности по основу пола, рода или сексуалне оријентације, а све у циљу изграђивања и поштовања начела права и слободе личности, слободног испољавања родне припадности и сексуалне оријентације, као и заштите достојанства свих лица који су учесници у процесу високог образовања.

Сви појмови употребљени у овом Правилнику у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Члан 2.

Одредбе овог Правилника се односе на све запослене и студенте Рударско-геолошког факултета (у даљем тексту: Факултет).

Запослено лице у смислу овог Правилника је лице у радном односу и лице које је ангажовано на раду ван радног односа на Факултету, у складу са Законом о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - УС, 113/17, 95/18 - др. пропис) и Законом о високом образовању („Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 73/18, 67/19, 6/20 - др. закон, 6/20 - др. закон, 11/21 - др. пропис, 67/21 - др. закон, 67/21)

Студент у смислу овог Правилника је лице које има статус студента у складу са Законом о високом образовању.

Одредбе овог Правилника се односе на све облике наставе и ваннаставних активности на Факултету, као и понашање запосленог или студента ван просторија Факултета ако је у вези са радом или студирањем.

Уколико је запослени истовремено и студент, његова одговорност за сексуално узнемиравање утврђује се у зависности од тога у којем је статусу предузимао радње због којих је покренут поступак против њега.

Члан 3.

Сви запослени и студенти на Факултету су обавезни да се понашају тако да омогуће несметано одржавање наставних, ваннаставних активности и радног процеса, уз остваривање атмосфере безбедне радне средине, развијања колегијалности и поштовања различитости.

Запослени и студенти који не поштују забрану понашања утврђеног овим Правилником, чине повреду радне дисциплине и правила понашања на Факултету у складу са Правилником о радној дисциплини и понашању запослених Рударско-геолошког факултета (број 12/36 од 10.05.2010.године) и Правилником о дисциплинској одговорности студената Универзитета у Београду (број 189 од 07.03.2016, „Гласник Универзитета у Београду“).

ПОЈАМ СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА

Члан 4.

Сексуално узнемиравање у смислу овог Правилника је:

1. сваки нежељени вербални, невербални или физички акт сексуалне природе, који има за циљ или последицу повреду личног достојанства лица које ради или студира;
2. омаловажавање пола, рода или сексуалне оријентације;
3. навођење на прихватање понашања сексуалне природе уз обећавање награде, претњу или уцену;
4. упућивање опаски у вези са полом, родом или сексуалном оријентацијом а које су противне вољи другог лица, као и сексуално интониран говор тела;
5. упућивање предлога за интимизирање запосленом или студенту противно његовој вољи, као и ускраћивање права или претња доношењем штете части и угледу запосленом или студенту због неприхватања таквог предлога;
6. подстицање и навођење на понашање из тачака 1-5 овог члана.

Облици сексуалног узнемиравања се могу испољавати и као: нежељене сексуалне примедбе или предлози, разни нежељени позиви (телефоном, порукама, електронском комуникацијом, путем друштвених мрежа и платформи), нежељени физички додири и непримерени гестови, физичко напаствовање, поновљено нежељено изношење шала и опаске које су полно обојене, укључујући алузије, ругање и исмевање које је полно, односно родно усмерено.

Облик сексуалног узнемиравања је такође и сексуално уцењивање које представља такво понашање лица које у намери исходавања услуге сексуалне природе, уцени друго лице да ће у случају одбијања тражених услуга, против њега или њему блиског лица изнети или предузети нешто што може штетити части и угледу, или да неће добити или остварити право које му у редовном току ствари припада.

Члан 5.

На Факултету није дозвољено сексуално узнемиравање, као ни сексистичка дискриминација, односно вербални и невербални акти којима се исказују или пропагирају полне предрасуде везане уз сексуалну оријентацију која се јавља у јавној или приватној сфери, било online или offline и која доводи до дискриминације по роду, полу или сексуалној оријентацији.

Члан 6.

С обзиром на то да наставници и сарадници на Факултету обављају посебну врсту посла који захтева висок степен професионалне и моралне одговорности, те да у односу на студенте наступају са позиције ауторитета, друго понашање супротно одредбама овог Правилника представља тешку повреду правила понашања и радне дисциплине.

ОБАВЕЗЕ ФАКУЛТЕТА

Члан 7.

У циљу препознавања, превенције и спречавања сексуалног узнемиравања, Декан информише запослене и студенте о забрани ових облика понашања, као и о мерама и поступцима превенције и заштите, и то на почетку сваке наставне године путем сајта Факултета, објављивањем овог Правилника на огласној табли и на интернет страници Факултета.

Декан именује својим решењем Повереника за равноправност и Заменика Повереника за равноправност. Заменик повереника у одсуству замењује Повереника за равноправност.

Факултет обезбеђује континуирану обуку Повереника за равноправност и Заменика Повереника за равноправност у циљу стицања вештина неопходних за обављање њихових надлежности и извршавање обавеза прописаних овим Правилником.

Контакт подаци Повереника за равноправност и Заменика Повереника за равноправност су истакнути на интернет страници Факултета.

ПОСТУПАК ЗАШТИТЕ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА

Члан 8.

Поступци заштите од сексуалног узнемиравања су саветодавни поступак и дисциплински поступак.

Члан 9.

Лице које сматра да је било изложено сексуалном узнемиравању може се ради саветовања обратити Поверенику за равноправност.

Поступак пред Повереником за равноправност је строго поверљив и не води се службена евиденција.

САВЕТОДАВНИ ПОСТУПАК

Члан 10.

Саветодавни поступак може се покренути у року од 6 (шест) месеци од дана извршења забрањеног понашања или од дана када је последњи пут извршено забрањено понашање.

Повереник ће обавити разговор са лицем из члана 9. став 1. овог Правилника и пружити му адекватну помоћ и подршку у складу са чланом 10, 11. и 12. Правилника о спречавању и заштити од сексуалног узнемиравања на Универзитету у Београду (број 227 од 08.07.2021, „Гласник Универзитета у Београду“).

Уколико лице из члана 9. став 1. жели да поступак буде настављен, Повереник ће обавестити Декана о истом и заједно са Деканом обавити разговор са потенцијалним извршиоцем забрањеног понашања.

Члан 11.

Након обављеног разговора и у договору са оштећеном страном, Повереник за равноправност ће одлучити о даљим поступцима који могу бити:

- савет запосленом, односно студенту на који начин да реагује уколико се узнемиравање понови;
- одвојен разговор са лицем које је вршило сексуално узнемиравање;
- подношење пријаве декану Факултета са чињеницама о сексуалном узнемиравању.

Повереник за равноправност једном годишње доставља Декану извештај о раду који садржи број и врсте учињених прекршаја.

Сви учесници у саветодавном поступку су у обавези да поштују принцип поверљивости и заштите приватности и података о личности.

ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 12.

Покретање дисциплинског поступка није условљено претходно покренутим, односно окончаним саветодавним поступком.

Дисциплински поступак је хитан.

Члан 13.

Лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, подноси писани захтев декану за отпочињање дисциплинског поступка у року од најкасније 6 (шест) месеци од дана извршења забрањеног понашања.

У току дисциплинског поступка лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, може изабрати особу од поверења ради пружања подршке у току поступка.

Особа од поверења може присуствовати приликом давања сваког исказа лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање.

Члан 14.

Писани захтев из члана 13. се подноси Декану преко писарнице Факултета и обавезно садржи:

1. Име и презиме подносиоца;
2. Име и презиме особе која је наведена као извршилац сексуалног узнемиравања;
3. Датум када је сексуално узнемиравање извршено;
4. Место догађаја;
5. Опис догађаја;
6. Имена сведока;
7. Остале информације које подносилац сматра релевантним;
8. Потпис подносиоца;
9. Датум подношења захтева.

Ако захтев не садржи податке из става 1. тачка 1.,2.,3.,4.,5.,8., или 9. овог члана, захтев ће се сматрати неуредним.

Лице коме је поднет захтев позваће подносиоца да допуни неуредан захтев сам или уз подршку лица за помоћ и подршку.

У случају да подносилац не допуни захтев у року од 7 (седам) календарских дана од пријема позива, сматраће се да је одустао од захтева.

Члан 15.

Декан ће одмах по пријему уредног захтева утврдити и спровести мере које имају за циљ смањење контакта подносиоца захтева и лица које је у захтеву наведено као извршилац на најмању могућу меру, до окончања поступка.

Уколико се утврди да је сексуално узнемиравање извршило лице из реда наставног особља, извршилац се изузима из свих облика наставног рада (испити, консултације итд.) са лицем које је претрпело узнемиравања.

Уколико није могуће организовати извођење наставе на начин предвиђен у ставу 2. овог члана, настава се организује у присуству другог запосленог из реда наставног особља или комисије.

Члан 16.

Декан ће решењем именовати трочлану комисију за утврђивање околности конкретног догађаја у року од 3 (три) радна дана од дана пријема уредног захтева.

Повереник за равноправност и Заменик Повереника за равноправност не могу бити чланови Комисије из става 1. овог члана.

Чланови Комисије не смеју бити у сукобу интереса према лицу које је поднело писани захтев за заустављање сексуалног узнемиравања ни према лицу које се наводи као извршилац дела сексуалног узнемиравања.

Комисија која је утврђивала чињенице и околности догађаја о свим предузетим радњама води записник или службене белешке.

Комисија ће обавити разговоре са свим лицима именованим у поступку и прикупљати доказе на друге начине.

Комисија о свом налазу писмено обавештава декана и предаје му сва писмена која је произвела и са којима је дошла у контакт у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема решења о именовану.

У свом налазу Комисија може да констатује да је сексуалног узнемиравања било, да се сексуално узнемиравање није догодило или да нема довољно доказа да би се констатовало да ли се сексуално узнемиравање догодило.

Члан 17.

По пријему обавештења Комисије из члана 16. овог Правилника, Декан се у року од 5 (пет) дана писано обраћа лицу које је наведено као извршилац сексуалног узнемиравања, упознаје га са пријавом и оставља му рок од 5 (пет) радних дана да се на њих писано изјасни.

Члан 18.

Уколико се у поступку утврди да је сексуално узнемиравање извршено од стране запосленог, Декан предузима одговарајуће мере у складу са прописима којима се уређују радни односи (Законом о раду „Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - УС, 113/17, 95/18 - др. пропис) и општим актима Факултета (Правилником о радној дисциплини и понашању запослених Рударско-геолошког факултета, број 12/36 од 10.05.2010.године).

Уколико се у поступку утврди да је сексуално узнемиравање, извршено од стране студента, Декан предузима одговарајуће мере у складу са прописима којима се уређује дисциплинска одговорност студената (Правилником о дисциплинској одговорности студената Универзитета у Београду, број 189 од 07.03.2016, „Гласник Универзитета у Београду“).

Члан 19.

Факултет и сви учесници у поступку се обавезују да ће се руководити принципима поверљивости и заштите приватности података о личности. Чланови Комисије потписују изјаву о обавези чувања тајности података, за сваки појединачни поступак понаособ.

Подаци прикупљени у току поступка саопштавају се учесницима у поступку и у случају потребе надлежним државним органима.

ЗЛУПОТРЕБА ПРАВА НА ЗАШТИТУ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА

Члан 20.

Уколико се у поступку утврди да није извршено сексуално узнемиравање, запослени односно студент који је поднео лажну пријаву ће се санкционисати у складу са важећим прописима којима се уређују радни односи, односно општим актима Факултета и Универзитета којима се уређује дисциплинска одговорност извршиоца лажне пријаве.

Лажно или злонамерно пријављивање представља пријављивање са намером да се другоме учини штета или наруши углед или професионална репутација.

СХОДНА ПРИМЕНА ЗАКОНА

Члан 21.

На питања од значаја за предмет овог Правилника а која нису њиме уређена сходно се примењују одредбе закона.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Факултет ће се старати да запослени и студенти путем интернет странице Факултета буду ажурно информисани о својим правима и обавези Факултета да свакоме ко сматра да му је повређено људско достојанство и лични интегритет овим Правилником пружи заштиту.

Члан 23.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Факултета.



ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Др Биљана Аболмасов, ред. проф.